

Cognitive Analysis Based On Machine Learning For Web Logs

Hamid Imani ¹, Kouros Dadashtabar ²

¹ school of electrical and computer engineering, Malek Ashtar University of Technology, Tehran, Iran
mohandes.imani@gmail.com

² school of electrical and computer engineering, Malek Ashtar University of Technology, Tehran, Iran
dadashtabar@mut.ac.ir

Abstract

Logs contain valuable information about user actions on the web that are widely used in a variety of security, industry and science areas. Logs are an excellent resource for determining the health of a system. An enormous amount of logs are generated every day that record users' activities, which is very difficult to analyze in traditional ways, so there is a need for intelligent and cognitive analytics. Machine learning techniques are currently used as an efficient tool in the processing and analysis of web logs. In this paper, we used a 5-layer neural network with 2461 parameters and sigmoid, hyperbolic and relay activation functions, in addition to intelligently detecting cyber threats to optimal results in accuracy and minimizing error function. In analyzing web logs compared to other conventional machine learning methods such as clustering, decision tree, support vector machines, principal component analysis, isolated forest and logistic regression.

Keywords: Log Analysis, Security, Machine Learning, Multilayer Perceptron Neural Network

تحلیل شناختی مبتنی بر یادگیری ماشینی لاگ‌های وب

حمید ایمانی^۱، کوروش داداش تبار^۲

^۱ دانشکده برق و کامپیوتر، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، تهران
mohandes.imani@gmail.com

^۲ دانشکده برق و کامپیوتر، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، تهران
dadashtabar@mut.ac.ir

چکیده

لاگ‌ها حاوی اطلاعات ارزشمندی در مورد اقدامات کاربر بر روی وب هستند که کاربردهای فراوانی در حوزه های امنیتی، صنایع و علوم گوناگون دارند. لاگ‌ها یک منبع بسیار عالی برای تعیین سلامت وضعیت سیستم هستند. هر روزه حجم عظیمی از لاگ‌ها که فعالیت‌های کاربران را ثبت می‌کنند تولید می‌شوند که تحلیل آنها با روش‌های سنتی، کاری بسیار دشوار است بنابراین نیاز به استفاده از روش‌های تحلیل هوشمند و شناختی است. در حال حاضر روش‌های یادگیری ماشینی به عنوان ابزاری کارآمد در پردازش و تحلیل لاگ‌های وب به کار گرفته می‌شوند. ما در این مقاله با بهره گیری از ساختاری که از شبکه عصبی ۵ لایه با ۲۴۶۱ پارامتر و توابع فعالسازی سیگموئید، تانزانانت هیپربولیک و رلو استفاده می‌کند، توانستیم علاوه بر هوشمند کردن شناسایی تهدیدات سایبری به نتایج مطلوبی در دقت و کمینه کردن تابع خطا بر روی لاگ‌های جمع آوری شده از پلتفرم EC2 آمازون با معیار ارزیابی F1 برابر یک، در مقایسه با سایر روش‌های مرسوم یادگیری ماشینی از قبیل خوشه بندی، درخت تصمیم، ماشین‌های بردار پشتیبان، تحلیل مولفه اصلی، جنگل ایزوله و رگرسیون لجستیک دست یابیم.

کلمات کلیدی

تحلیل لاگ، امنیت، یادگیری ماشینی، شبکه عصبی چند لایه

سرور باشد. ترافیک وب مجموعه درخواست‌ها و پاسخ‌های یک وب است که در وب سرور ثبت و ذخیره می‌گردد.

وب سرور سامانه‌ای است که سایت‌ها بر روی آن قرار گرفته و توانایی پاسخ‌گویی به مرورگر وب و ارسال صفحه درخواستی مرورگر را دارا است. مهاجمان، مسیرها و روش‌های مختلفی را به کار می‌گیرند تا از طریق وب سایت‌ها و برنامه‌های کاربردی تحت وب، به کشورها، سازمان‌ها و یا کسب و کاری آسیب وارد کنند.

می‌توان با تحلیل لاگ وب، رفتارهای غیر عادی سیستم را به موقع کشف نمود که این موضوع نقش مهمی در مدیریت حادثه سیستم‌های در مقیاس بزرگ دارد. تشخیص به موقع رفتارهای غیرعادی به توسعه دهندگان سیستم (یا اپراتورها) اجازه می‌دهد تا سریعاً مسائل را مشخص کرده و بلافاصله آنها را برطرف کنند، در نتیجه می‌توانند خرابی سیستم را کاهش دهند [2].

۱- مقدمه

با توجه به گسترش روزافزون حملات سایبری، موضوع حفظ و مراقبت از وب سایت‌ها و پورتال‌ها در محیط اینترنت بسیار مهم است، بطوری‌که هرگونه ایجاد اختلال در آنها توسط مهاجمان می‌تواند خدمت‌های برخی سازمان‌ها را به چالش بکشد. از این رو نیاز است بررسی مستمر لاگ‌های برجا مانده در وب سرورها به منظور پیش بینی، پیشگیری، شناسایی، کشف و خنثی سازی حملات سایبری مورد توجه قرار گیرد. یکی از راهکارهای حفظ امنیت و پایداری وب سایت‌ها و کاهش خسارات مالی و فنی، تحلیل مستمر ترافیک وب می‌باشد.

ترافیک وب مجموعه درخواست‌ها و پاسخ‌های یک وب است که در وب سرور ثبت و ذخیره می‌گردد. تحلیل ترافیک که تحت عنوان لاگ در وب سرور ثبت می‌شود می‌تواند منجر به شناسایی حملات صورت گرفته به وب

۲- تحلیل لاگ وب مبتنی بر یادگیری ماشین

در این بخش به روش‌های یادگیری ماشین مرسوم به منظور تحلیل لاگ وب می‌پردازیم.

۱-۲- خوشه بندی

روش خوشه بندی با استفاده از نمونه‌های برجسب دار مدلی جهت توصیف کلاس‌ها ایجاد می‌کند. فرایند دسته بندی در دو مرحله انجام می‌گیرد. در مرحله اول، بر اساس داده‌ها یک مدل دسته بندی ساخته می‌شود. در مرحله دوم چنانچه صحت مدل قابل قبول بود از آن برای خوشه بندی داده‌های جدید استفاده می‌شود.

در واقع این فرایند در دو گام یادگیری و آزمایش انجام می‌پذیرد. گام یادگیری یا آموزش (که در آن یک مدل ساخته می‌شود) و گام آزمایش (که در آن جهت پیشگویی برجسب‌های کلاس از مدل ساخته شده در گام اول استفاده می‌شود). در گام اول یک خوشه بند با تحلیل مجموعه آموزشی ساخته می‌شود. در ابتدا دقت پیش بینی خوشه بند تخمین زده می‌شود. اگر در گام آزمایش از نمونه‌های آموزشی استفاده کنیم دقت بالایی بدست می‌آوریم چرا که خوشه بند دچار بیش برآزش داده‌ها شده است. بنابراین از یک مجموعه آزمایشی باید استفاده کرد که شامل مجموعه نمونه‌های آموزشی نباشد و در ساخت خوشه بند از آنها استفاده نشده باشد.

۲-۲- درخت تصمیم

درخت تصمیم با ترتیب کردن نمونه‌ها از ریشه به سمت برگ‌های درخت، نمونه‌ها را دسته بندی می‌کند. در این درخت هر گره نشان دهنده یک ویژگی و هر شاخه مقادیر آن ویژگی را مشخص می‌کند. ویژگی که بیشترین تاثیر در دسته بندی دارد در گره ریشه قرار داده می‌شود. برای دسته بندی هر نمونه ابتدا از ریشه شروع می‌کنیم، به هر ویژگی که می‌رسیم به سمت شاخه‌ای از درخت که ویژگی نمونه با آن مطابق است پایین می‌رویم. این فرایند برای زیر درخت‌ها نیز ادامه می‌یابد تا به دسته بندی کل نمونه برسیم. در هر تکرار گره‌های که بیشترین اثر را دارد انتخاب می‌شود. درخت‌های بدست آمده را نیز می‌توان به صورت دسته‌ای از دستورهای اگر-آنگاه نیز نمایش داد تا بررسی آن برای انسان راحت تر گردد.

۲-۳- ماشین‌های بردار پشتیبان

الگوریتم ماشین بردار پشتیبان با یک نگاشت غیرخطی داده‌های آموزشی را به یک بعد بالاتر تبدیل می‌کند. این الگوریتم با فرض این که داده‌ها به صورت خطی جدا پذیر باشند ابرصفحه‌ای با بیشترین حاشیه بدست می‌آورد که توسط آن داده‌های یک کلاس از دیگر کلاس‌ها تفکیک می‌شود.

الگوریتم ماشین بردار پشتیبان این ابرصفحه را با کمک بردارهای پشتیبان که اساساً داده‌های آموزش هستند و حاشیه‌ها که با کمک بردارهای

حجم بالای لاگ‌ها ما را از سیستم‌ها و فناوری‌های مدیریت و تحلیل داده‌های قدیمی به سمت تحلیل هوشمند و شناختی لاگ‌ها سوق می‌دهد. بکارگیری شناخت در تحلیل لاگ‌ها، شاخه جدیدی به نام تحلیل شناختی لاگ‌ها ایجاد کرده است [4]. تحلیل شناختی لاگ‌ها با تعاملاتی که با محیط پیرامون خود برقرار می‌نماید و با توجه به بازخوردهایی که از محیط می‌گیرد به پیش بینی دقیق تر سلامت شبکه کمک نماید و عملکرد شبکه را بهبود بخشد و به مدیران امنیت شبکه سازمان‌ها در تشخیص هرچه سریعتر خرابی-های احتمالی شبکه کمک نماید. در تحلیل شناختی لاگ وب، سیستم‌های پردازش شناختی می‌بایست بتوانند بطور مستقل و خودمختار مسائل خود را حل کنند [6]. در واقع انتظار داریم این سیستم‌ها بتوانند رویکردی انسانی داشته باشند؛ یعنی در اثر تعامل با محیط اطراف و دنیای درونی خویش، و سعی و خطا قادر باشند نیازهای خود را مرتفع سازند و با استفاده از مکانیزم پیچیده‌ای به نام یادگیری به تدریج روش‌های هوشمندانه تری را برای حل مسائل خود برگزینند. ارزیابی امنیتی و ایمن بودن شبکه و سیستم‌های مرتبط در مقابل حملات مخرب به یکی از جنبه‌های حیاتی فعالیت نهادها و سازمان‌ها تبدیل شده است لذا محققین، نهادها و سازمان‌ها به طور فزاینده‌ای به سراغ راه حل‌های هوشمند و شناختی رفته‌اند تا با بکارگیری آنها اقدام به جمع آوری و بررسی و تحلیل لاگ‌های داده، یافتن موارد غیرطبیعی و ایجاد یک رویداد برای یک تحلیل امنیتی نمایند [5]. لاگ یک فایل متنی ساده است که توسط نرم افزاری که روی سرور نصب شده، هرگونه کنش کاربر در تعامل با نظام اطلاعاتی (کلیک کردن با موس یا فشردن کلید بر روی صفحه کلید) را در قالب یک خط داده ثبت می‌کنند. لاگ دربردارنده اطلاعاتی درباره: نام، نشانی آی پی، منطقه زمانی، درخواست دسترسی، نشانی اینترنتی ارجاع شده و یا کدهای خطا است و عموماً در خدمات دهنده وب ثبت است.

تحلیل لاگ وب، فرایندی از انتقال اطلاعات خام لاگ کاربران به اطلاعاتی برای حل مشکلات در مواجه انسان و رایانه است. در سال‌های اخیر، فناوری‌های یادگیری ماشین به سرعت در حال توسعه هستند.

به تازگی، محققان پیشرفت‌های زیادی در تحلیل داده‌های هوشمند با استفاده از شبکه‌های عصبی ایجاد کرده‌اند [6]. با الهام از این آثار، این مقاله ساختاری را پیشنهاد می‌کند که از شبکه عصبی چند لایه پرسترون برای آموزش لاگ‌ها استفاده می‌کند. لاگ‌های وب، ورودی شبکه عصبی پیشنهادی ما در این مقاله هستند. نتایج روش پیشنهادی ما نشان می‌دهد که محاسبه، تحلیل و پردازش لاگ‌های وب به صورت هوشمندانه با عملکردی بهتر از روش‌های یادگیری ماشین قبلی امکان پذیر است. ما در بخش ۲ این مقاله به مدل‌ها و روش‌های رایج در یادگیری ماشین پرداخته ایم و سپس در بخش ۳ به کارهای انجام شده در زمینه تحلیل لاگ اشاره نموده ایم و سپس در بخش ۴ روش پیشنهادی خود را بیان نموده و در بخش ۵ نتایج حاصل از پیاده سازی روش‌های مرسوم یادگیری ماشین شامل خوشه بندی، درخت تصمیم، ماشین‌های بردار پشتیبان، تحلیل مولفه اصلی، جنگل ایزوله و رگرسیون لجستیک و روش پیشنهادی در این مقاله را ارائه نموده‌ایم و در بخش ۶ نتیجه گیری تحقیق را بیان نموده‌ایم.

برای پردازش داده‌های سری (دنباله ای) مفید هستند. و در آنها هر نورون یا واحد پردازشی قادر به حفظ حالت داخلی یا همان حافظه به منظور حفظ اطلاعات مرتبط با ورودی قبلی می‌باشد. این ویژگی بطور ویژه در کاربردهای مختلف مرتبط با داده‌های سری اهمیت اساسی پیدا می‌کند. ویژگی حفظ حالت درونی یا همان قابلیت حافظه به شبکه کمک می‌کند تا قادر به فهم و کشف ارتباط بین لغات مختلف در دنباله‌های طولانی تر باشد. ایده اصلی پشت این نوع از معماری، بهره برداری از این ساختار سری داده است.

۲-۶- جنگل ایزوله

ایده‌ی اصلی در الگوریتم‌هایی که با نام جنگل شناخته می‌شوند این است که این الگوریتم‌ها از تعدادی درخت (مانند درخت تصمیم) استفاده می‌کنند و با کمک این درختان به یک جمع‌بندی کلی می‌رسند. در الگوریتم جنگل تصادفی، ایده‌ی کلی، به این صورت است که می‌تواند دسته بندی را بر روی مجموعه‌ی داده انجام دهد. اما ایده‌ی الگوریتم جنگل ایزوله کمی فرق می‌کند. این الگوریتم که برای به دست آوردن داده‌های پرت به وجود آمده است می‌تواند داده‌هایی را که از داده‌های دیگر جدا (و تنها) هستند شناسایی کرده و به عنوان داده‌های پرت علامت بزند. الگوریتم جنگل ایزوله یک ویژگی (یک بُعد) را به صورت تصادفی انتخاب می‌کند و سپس یک مقدار تصادفی بین کمینه و بیشینه‌ی آن انتخاب کرده و با یک خط جداساز آن بُعد را جدا می‌کند. این جداساز به صورت تصادفی، ویژگی را انتخاب کرده و با یک خط تصادفی این ویژگی را به دو قسمت تبدیل می‌کند. با این کار می‌توان یک درخت دودویی ساخت که برای جداکردن داده‌ها کار می‌کند. این درخت در ریشه، داده‌ها را به دو قسمت تقسیم می‌کند. هر بار، یک ویژگی به صورت تصادفی انتخاب می‌شود و آن ویژگی با یک خط جداکننده، به قسمت‌های مختلفی تقسیم می‌کند تا درخت نظیر آن تولید شود. حال دوباره الگوریتم، یک ویژگی (بُعد) تصادفی را انتخاب می‌کند و دوباره خطی برای جداسازی آن ویژگی به صورت تصادفی می‌کشد. در واقع ما آنقدر این تقسیم‌بندی را انجام دادیم تا بالاخره یک نقطه، تنه‌ای تنها، در یکی از محوطه‌ها پیدا شود. پس برای به دست آوردن نقاط تنها بایستی درخت را خیلی بیشتر از این ادامه دهیم. در این جاست که به ایده‌ی اصلی جنگل ایزوله می‌رسیم.

۲-۷- رگرسیون لجستیک

همان طور که می‌دانیم در رگرسیون خطی، متغیر وابسته یک متغیر کمی در سطح فاصله‌ای یا نسبی است و پیش بینی کننده‌ها از نوع متغیرهای پیوسته، گسسته یا ترکیبی از این دو هستند. اما هنگامی که متغیر وابسته در کمی نباشد، یعنی به صورت دو یا چند مقوله‌ای باشد، از رگرسیون لجستیک استفاده می‌کنیم که امکان پیش‌بینی عضویت گروهی را فراهم می‌کند. در تحلیل رگرسیون لجستیک، همیشه یک متغیر وابسته و معمولاً مجموعه‌ای از متغیرهای مستقل وجود دارند. با این که رگرسیون لجستیک در مقایسه با رگرسیون خطی پیش فرض‌های کمتری دارد.

پشتیبان تعریف می‌شوند پیدا می‌کند. این الگوریتم در آموزش سرعت پایینی دارد ولی دقت آن بسیار بالا است و کمتر دچار بیش برآزش داده‌ها می‌شود. الگوریتم‌های ماشین بردار پشتیبان خطی را می‌توان توسعه داد و با ایجاد الگوریتم‌های ماشین بردار پشتیبان غیرخطی، داده‌هایی که به صورت خطی تفکیک پذیر نیستند را دسته بندی کنیم. ماشین بردار پشتیبان اساساً یک جداکننده دودویی است. یک تشخیص‌الگوی چند کلاسی می‌تواند به وسیله ترکیب ماشین‌های بردار پشتیبان دو کلاسی حاصل شود.

۲-۴- تحلیل مؤلفه‌های اصلی

استخراج دانش از حجم زیادی از داده‌ها نیاز به صرف زمان زیادی دارد. روش‌های کاهش داده‌ها می‌توانند بدون از دست دادن درستی داده‌ها و بدون به خطر انداختن نتایج نهایی داده‌ها استفاده شوند. از طرفی کاوش بر روی داده‌های کمتر هم سریعتر و هم کارآتر است. روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی بهترین روش برای کاهش ابعاد داده به صورت خطی می‌باشد. یعنی با حذف ضرایب کم اهمیت بدست آمده از این تبدیل، اطلاعات از دست رفته نسبت به روش‌های دیگر کمتر است. در این روش محورهای مختصات جدیدی برای داده‌ها تعریف می‌شود. اولین محور باید در جهتی قرار گیرد که واریانس داده‌ها ماکزیمم شود (یعنی در جهتی که پراکندگی داده‌ها بیشتر است). دومین محور باید عمود بر محور اول به گونه‌ای قرار گیرد که واریانس داده‌ها ماکزیمم شود. به همین ترتیب محورهای بعدی عمود بر تمامی محورهای قبلی به گونه‌ای قرار می‌گیرند که داده‌ها در آن جهت دارای بیشترین پراکندگی باشند. این روش از مقادیر ویژه و بردارهای ویژه، ماتریس کوواریانس داده‌ها استفاده می‌کند.

۲-۵- شبکه‌های عصبی

شبکه عصبی مصنوعی روشی عملی برای یادگیری توابع گوناگون نظیر توابع با مقادیر حقیقی، توابع با مقادیر گسسته و توابع با مقادیر برداری هست. انواع شبکه‌های عصبی برای حل مسائل مختلف یادگیری با نظارت، یادگیری بدون نظارت و یادگیری تقویتی استفاده می‌شوند. شبکه‌های عصبی بر حسب انواع اتصالات به دو نوع پیشرو و بازگشتی تقسیم می‌شوند.

شبکه‌های عصبی پیشرو با یک لایه مخفی را شبکه عصبی تک لایه پرسپترون و شبکه‌های عصبی پیشرو با بیش از یک لایه مخفی را شبکه عصبی چندلایه پرسپترون می‌نامیم و در آن خروجی نورون‌ها در هر لایه تابعی غیر خطی از خروجی‌های لایه‌های قبلی است.

برای آموزش (تعیین وزن‌ها و بایاس‌ها) شبکه‌های عصبی پیشرو دو راه وجود دارد: روش‌های کلاسیک مانند الگوریتم پس انتشار و روش‌های بهینه سازی هوشمند مانند الگوریتم ژنتیک و الگوریتم بهینه سازی ازدحام ذرات.

شبکه‌های عصبی بازگشتی دارای چرخه‌های جهت دار در ساختار گراف-های ارتباطشان هستند. یعنی با دنبال کردن ارتباطات بین گره‌ها می‌توان به گره‌های قبلی و آغازین بازگشت. این گونه از شبکه‌های عصبی بطور خاص

۳- کارهای مرتبط

با مطالعه و بررسی مقالات و تحقیقات [1-14]، روش پیشنهادی در این مقاله استفاده از شبکه عصبی چند لایه پرسپترون به منظور پردازش و تحلیل لاگ‌های کلان داده در تحلیل شناختی لاگ‌های وب می‌باشد. در این قسمت به تشریح نتایج حاصل از اجرای روش پیشنهادی مبتنی بر شبکه عصبی چند لایه پرسپترون بر روی لاگ‌های وب کسب شده بر بستر هدوپ پرداخته شده است. پیاده سازی‌های گوناگونی با استفاده از شش روش مبتنی بر یادگیری ماشین شامل تحلیل مولفه اصلی، ماشین بردار پشتیبان، رگرسیون لجستیک، جنگل ایزوله، درخت تصمیم، خوشه بندی به منظور ارزیابی پارامترهای مختلف بر روی لاگ‌های کلان داده بستر هدوپ صورت گرفته است که نتایج بدست آمده از آن‌ها در زیر به تفصیل بیان شده است.

روش پیشنهادی ما در این مقاله، یک شبکه عصبی چند لایه پرسپترون است. مسئله اصلی در طراحی این شبکه تعیین تعداد مناسب لایه های پنهان و تعداد نورون‌های پنهان در لایه‌های میانی است. بنابر روش آزمون و خطا تعداد لایه میانی ۳ لایه در نظر گرفته شده است. پارامتر دیگر، تعداد نورون‌ها در هر لایه است. نورون‌های لایه‌های میانی در شبکه به عنوان تشخیص دهنده الگو عمل می‌کنند. بنابراین تعداد نورون‌ها در لایه پنهان نقش عمده‌ای در قدرت شبکه دارد. کم بودن تعداد نورون‌ها قدرت تجزیه و تحلیل و به دنبال آن دقت عددی خروجی را کاهش می‌دهد. و شبکه نمی‌تواند نداشت غیرخطی بین ورودی و خروجی را با دقت لازم منعکس کند. از سوی دیگر زیاد بودن بیش از حد تعداد نورون‌های لایه‌های میانی منجر به تولید نداشتی غیرخطی و پیچیده شده که در این حالت سیستم داده‌های آموزشی را به جای تجزیه و تحلیل به خوبی یاد می‌گیرد، اما در مقابل داده‌های جدید عملکرد مناسبی ندارد و در واقع قدرت تعمیم خود را از دست می‌دهد. برای غلبه بر این مشکل باید تعداد نورون‌ها به گونه‌ای انتخاب شوند که شبکه قدرت کافی و نه بیش از حد برای تولید نداشت بین ورودی و خروجی داشته باشد. در این مقاله تعداد مناسب نورون‌های لایه‌های میانی برای دستیابی به بهترین پیش بینی ها و کمترین میزان خطا در شبکه بر مبنای روش آزمون و خطا برابر ۲۴۶۱ و با پنج تابع فعالسازی به صورت جدول (۱) می باشد.

جدول (۱) : مشخصات شبکه عصبی پیشنهادی

شماره لایه	تعداد نورون	تعداد پارامتر	تابع فعالسازی
۱	۱۰	۱۵۰	سیگموئید
۲	۲۰	۲۲۰	سیگموئید
۳	۵۰	۱۰۵۰	تانژانت هیپربولیک
۴	۲۰	۱۰۲۰	رلو
۵	۱	۲۱	سیگموئید
جمع کل	.....	۲۴۶۱	.....

نसार و همکاریانش پی برده‌اند که پیش بینی خرابی های سیستم بر اساس لاگ‌ها امکان پذیر است. او و همکاریانش شش روش تشخیص ناهنجاری بر مبنای لاگ را مرور و ارزیابی کرده اند [3]. بنابراین، اگر ما بتوانیم مطالعه بیشتری در زمینه لاگ که از الگوریتم‌هایی مانند جمع آوری داده، داده کاوی و یادگیری ماشین استفاده می کند انجام بدهیم، می توانیم به یک تحلیل وابستگی معناشناختی سطح بالاتری برسیم و حتی رویدادهای آینده را پیش بینی کنیم. مولار در سال ۲۰۱۲ موضوع کشف ادله جرم در برنامه‌های کاربردی وب را با استفاده از روش‌های آماری و تکنیک‌های آموزشی ماشینی مبتنی بر مدل‌های پنهان مارکوف پیشنهاد داده است. زی و همکاران در سال ۲۰۱۶ مدل پنهان نیمه مارکوف را برای ثبت رفتار کاربران وب اعمال کردند. شی جین و همکاران، سامانه تشخیص نفوذ جدید بر پایه طبقه بندی سلسله مراتبی و ماشین‌های بردار حمایتی را در سال ۲۰۱۱ مورد بررسی و پژوهش قرار دادند. در این مطالعه، سامانه تشخیص نفوذی بر پایه ماشین بردار پشتیبان ارائه شده است که الگوریتم طبقه بندی سلسله مراتبی، روند انتخاب مشخصه ساده و تکنیک ماشین بردار پشتیبان را با یکدیگر ترکیب می‌کند [۱].

برای بررسی حملات وب می‌توان از لاگ‌های شبکه، لاگ‌های وب سرور استفاده کرد. گروهی از محققین دانشگاه سانتیاگو به این نتیجه رسیدند که تعدادی از الگوریتم‌های دسته بندی یعنی جنگل تصادفی و ماشین‌های بردار پشتیبان و شبکه های عصبی مصنوعی بهترین عملکرد را دارند و به جز در موارد خاص، می‌توانیم در اکثر مسائل دنیای واقعی از همین چند الگوریتم اصلی و مناسب استفاده کنیم و به نوعی این الگوریتم‌ها را می‌توان الگوریتم‌های برتر نامید [۱].

بیلاب دیناچ و همکاریانش یک سیستم تحلیل لاگ تحت عنوان لاگ لنز را ارائه نمودند که در آن ناهنجاری‌ها بطور خودکار و با حداقل تعاملات انسانی، از طریق لاگ‌ها و توسط روش‌های یادگیری ماشین بدون نظارت به صورت زمان حقیقی تشخیص داده می‌شوند [13].

ندا افضلی سرشت و همکاریانش در مقاله خود روشی را برای تحلیل لاگ‌های وب با استفاده از علوم شناختی و روش‌های یادگیری ماشین برای پیش تهدیدات سایبری در مرکز عملیات امنیت ارائه نمودند که در مقایسه با گزارش کارشناسان انسانی مرکز یاد شده از دقت بالایی برخوردار بود [14].

۴- روش پیشنهادی

مراحلی که در تهیه و تحلیل لاگ به کار گرفته می‌شوند عبارتند از جمع آوری، آماده سازی و تجزیه و تحلیل لاگ‌ها.

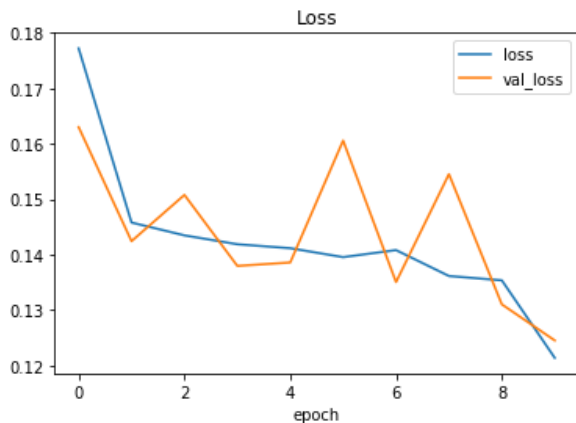
ما در این مقاله به منظور تحلیل لاگ، ابتدا لاگ‌ها را از پلتفرم EC2 آمازون جمع آوری کردیم سپس لاگ‌ها را که یک فایل متنی می باشد تجزیه نموده و سپس لاگ‌های تجزیه شده در مرحله قبل را به بردارهای ویژگی عددی برای ورود به روش‌های یادگیری ماشین تبدیل کردیم و در آخر به تحلیل لاگ پرداختیم.

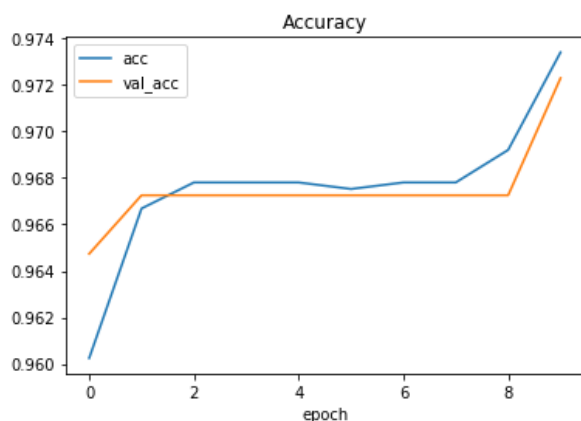
۵- نتایج

جدول (۲): مقایسه روش‌های یادگیری ماشین با روش پیشنهادی

معیار ارزیابی			مدل
F1	Recall	Precision	
0.528	0.363	0.966	تحلیل مولفه‌های اصلی
0.602	0.433	0.986	ماشین بردار پشتیبان
0.535	0.365	0.989	رگرسیون لجستیک
0.602	0.433	0.986	جنگل ایزوله
0.596	0.427	0.985	درخت تصمیم
0.710	0.561	0.967	خوشه بندی
0.601	0.433	1.000	روش پیشنهادی

شکل (۱): نمودار تابع ضرر حاصل از داده‌های آزمایش بر روی شبکه عصبی پیشنهادی

شکل (۲): نمودار دقت حاصل از داده‌های آزمایش بر روی شبکه عصبی پیشنهادی

ما شش روش یادگیری ماشین شامل تحلیل مولفه‌های اصلی، ماشین بردار پشتیبان، رگرسیون لجستیک، جنگل ایزوله، درخت تصمیم و روش پیشنهادی در این مقاله را در محیط برنامه نویسی پایتون و در ماشین با مشخصات پردازنده core-i-7، و گرافیک Nvidia GTX1080 GPU پیاده سازی نمودیم، و به منظور تبدیل لاگ‌های خام به رویداد لاگ از لاگ پارسر برخط متن باز منتشر شده توسط آقای شیلین هی و همکارانش استفاده نمودیم [4]. با عنایت به اینکه در بیشتر مقالات مطالعه شده از سه پارامتر Precision، Recall و F1 جهت ارزیابی روش‌های یادگیری ماشین استفاده شده است لذا ما نیز در این مقاله از این سه معیار جهت ارزیابی روش‌های یادگیری ماشین شامل تحلیل مولفه‌های اصلی، ماشین بردار پشتیبان، رگرسیون لجستیک، جنگل ایزوله، درخت تصمیم و روش پیشنهادی همان گون که در جدول (۲) قابل مشاهده است استفاده کرده‌ایم.

تابع ضرر، معیاری برای سنجش مناسب بودن مدل پیشنهادی از نظر قابلیت و توانایی در پیشگویی مقدارهای جدید است که در شکل (۱) قابل ملاحظه است.

ما در این مقاله به بررسی برخی از روش‌های رایج یادگیری ماشین و مقایسه آن‌ها با مدل پیشنهادی خود پرداختیم لذا همان گونه که در شکل (۲) ملاحظه می‌گردد الگوریتم مدل پیشنهادی در این مقاله از دقت خوبی برخوردار می‌باشد.

۶- نتیجه گیری

در این مقاله، مشخصات یک شبکه عصبی چند لایه به منظور تحلیل شناختی لاگ‌های وب بیان شد. مهمترین مشخصات عبارتند از: تعداد لایه، تعداد نورون و توابع فعالسازی.

روش‌های یادگیری ماشین روش‌های تجربی هستند و برای یافتن بهترین نتیجه ممکن باید روش‌های مختلف با پارامترهای مختلف مورد آزمایش قرار گیرند. با توجه به آزمایشات انجام شده روی مجموعه داده مورد استفاده در این پژوهش، می‌توان مزیت روش پیشنهادی را، مصالحه در تعداد پارامترهای شبکه عصبی و دقت و سرعت در مقایسه با سایر روش‌های یادگیری ماشین مورد استفاده در این مقاله دانست که با توجه به معیار ارزیابی F1 برابر یک، روش پیشنهادی از دقت بالاتری در شناسایی تهدیدات سایبری برخوردار است. از آنجایی که روش پیشنهادی در این مقاله دارای چرخه‌های جهت دار در ساختار خود برای دنبال کردن ارتباطات بین گره‌ها قبلی و آغازین و همچنین حافظه به منظور حفظ اطلاعات مرتبط با ورودی قبلی و بالا بردن جنبه شناختی نمی‌باشد لذا می‌توان از شبکه‌های عصبی بازگشتی با حافظه طولانی کوتاه مدت که دارای حافظه و چرخه‌های جهت دار در ساختار خود می‌باشد برای کارهای آینده استفاده نمود.

مراجع

[۱] یادگاری، وحید، شناسایی جرائم سایبری از طریق همبسته سازی رخدادهای وب، کارشناسی ارشد، تربیت مدرس، تهران، ۲۳-۲۱، تابستان ۱۳۹۵.

- [2] Mauro Coccoli, Paolo Maresca, Lidia Stanganelli, The role of big data and cognitive computing in the learning process, *J. Visual Lang. Comput.* 38, 2017, pp. 97-103.
- [3] Fares A. Nassar, Dorothy M. Andrews, A methodology for analysis of failure prediction data, in: *IEEE Real-Time Systems Symposium*, 1985, pp. 160-166
- [4] Shilin He, Jieming Zhu, Pinjia He, Michael R. Lyu, Experience report: Systemlog analysis for anomaly detection, in: *IEEE International Symposium on Software Reliability Engineering*, 2016, pp. 207-218.
- [5] Adam Oliner, Archana Ganapathi, Wei Xu, Advances and challenges in loganalysis, *Commun. ACM* 55 (2) (2012) 55-61.
- [6] Yen, Steven, and Melody Moh. "Intelligent log analysis using machine and deep learning." *Machine Learning and Cognitive Science Applications in Cyber Security*. IGI Global, 2019. 154-189.
- [7] Renta Iv Jncsy, Istv Jn Vajk, Frequent pattern mining in web log data, *Acta Polytech. Hung.* 3 (1) (2006) 223-228.
- [8] Robiah Yusof, Siti Rahayu Selamat, Shahrin Sahib, Intrusion alert correlation technique analysis for heterogeneous log, *Int. J. Comput. Sci. Netw. Secur.* 59 (9), 2008, pp. 132-138.
- [9] H. Asifiqbal, Nur Izura Udzir, Ramlan Mahmud, Abdul Azim Abd. Ghani, Filtering events using clustering in heterogeneous security logs, *Inf. Technol. J.* 10 (4), 2011.
- [10] Pinjia He, Jieming Zhu, Shilin He, Jian Li, Michael R. Lyu, Towards automated log parsing for large-scale log data analysis, *IEEE Trans. Dependable Secure Comput.* PP (99), 2017, pp. 1-1.
- [11] Hemant Hingave, Rasika Ingle, An approach for MapReduce based log analysis using Hadoop, in: *International Conference on Electronics and Communication Systems*, 2015, pp. 1264-1268.
- [12] Sandeep Kumar Dewangan, Shikha Pandey, Toran Verma, A distributed framework for event log analysis using MapReduce, in: *International Conference on Advanced Communication Control and Computing Technologies*, 2017, pp. 503-506.
- [13] B. Debnath et al., "LogLens: A Real-Time Log Analysis System," 2018 IEEE 38th International Conference on Distributed Computing Systems (ICDCS), Vienna, 2018, pp. 1052-1062.
- [14] N. Afzaliseresht, Y. Miao, S. Michalska, Q. Liu and H. Wang, "From logs to Stories: Human-Centred Data Mining for Cyber Threat Intelligence," in *IEEE Access*, vol. 8, pp. 19089-19099, 2020.